

Jeg vil takke Ministeren for Lovforslaget Fremsettelse og ønske, det maa faa en hurtig Gang gennem det høje Ting.

J. Chr. Møller: Jeg tror at kunne sige, at en Byplanslov længe har været ønsket af Købstadkommunerne, og jeg tror at kunne tilføje: delvis ogsaa af Landkommuner med bymæssig Bebyggelse. Naar et saadant Forslag ikke tidligere er blevet lagt paa Tingets Bord, ligger det vel noget i, at det ikke har kunnet vinde Flertal i de forskellige kommunale Institutioner, da der jo var Tale om, at Sagen skulde være obligatorisk. Men saaledes som Lovforslaget nu er fremsat med alle kommunale Institutioners anbefaling, haaber jeg, at det vil have gode Chancer for at kunne blive gennemført, om end med enkelte Ændringer. I Byerne, og særlig i de større, hvor Bebyggelsen vokser forholdsvis hurtigt, maa man i god Tid sikre sig gode Forbindelseslinier, der maa længe forud være en Gade- og Vejplan færdig, saa at man kan have gode Udvidelsesmuligheder og faa passende Gadebredder i Forhold til Byens Størrelse. Man maa endvidere sikre sig Plads til Torve og Fripladser. Færdselsforholdene er i mange Byer i Virkeligheden daarligere. Gaderne er fra Begyndelsen af anlagt alt for smalle, og senere Udvidelser er ofte noget vanskelige. Naar en saadan Udvidelse er stærkt paakrævet, tvinges Byen ofte til at ekspropriere endogsaa flere Bygninger af Hensyn til Udvidelsen af Gadebredden, eller fordi det maaske er blevet nødvendigt at gennemføre en ny Gade. Og det er jo saaledes, at saa snart en Bys Borgere bliver bekendt med, at en saadan Udvidelse skal finde Sted, og der derfor skal finde Indrykning Sted, faar de gerne travlt med at faa deres Bygninger restaureret, forbedret, som man kalder det. Og Kommunalbestyrelsen staar i saadanne Tilfælde altid noget uheldigt; hvis man ikke mener at kunne give Tilladelse til Restaureringen, som ofte er en hel Ombygning, er man mindre vel tilfreds. Det kan derfor have sine Vanskeligheder, naar man i en By, der er i stærk Udvikling, skal have en Gadeudvidelse. Nu vil man sige, at man kunde være noget mere forudseende, men det er ikke altid, en Kommune har Raad til at disponere paa saa langt Sigt, som det paa mange Maader vilde være ønskeligt. Naar det er Kommunens egne Arealer, det drejer sig om, kan man sagtens disponere, men naar det er Arealer, Kommunen ikke ejer, kan man i Regelen kun

faa Raadighed over dem ved at købe dem. Og som Regel er det saaledes — det kan ikke bestrides —, at saa snart man ved, at en Kommune vil købe, ja, saa stiger Arealerne stærkt i Pris.

Naar en By skal være tilstrækkelig forudseende, saa maa Vej- og Gadeplaner helst være lagt meget tidligt; jeg vil næsten gaa saa vidt at sige, at de skulde være lagt saaledes, at man tager Hensyn til, hvorledes Byens Udvidelse vil forme sig i Løbet af ca. 25 Aar; det kan man naturligvis ikke helt vide paa Forhaand, men man kan dog altid have nogen begrundet Mening derom. Som Følge deraf er det meget ofte nødvendigt, at de tilstødende Arealers Ejere tager visse Hensyn, hvis Byens Vej- og Gadeplaner skal kunne gennemføres efter Bestemmelsen. Men saaledes som Forholdet nu er, er der jo ingen Forpligtelse dertil. Ganske vist kan Byen, hvad ogsaa Ordføreren for Venstre gjorde opmærksom paa, paa mange Maader have meget stor Indflydelse paa Bebyggelsen af saadanne tilstødende Arealer, det nægter jeg ikke, men Udstykningsplaner kan vi ikke forhindre, og det kan være, at disse Udstykningsplaner er saadanne, at de i Virkeligheden forhindrer, at Byens Gadeplaner kan gennemføres, saaledes som det var tænkt. Til den Tid, hvis man vil vente saa længe, vil Byen altsaa blive nødt til at ekspropriere, og det er jo i Regelen meget dyrt. Det er derfor ikke sjældent, at Kommunerne maa gøre ret store Indkøb af Arealer udelukkende for at kunne gennemføre praktiske Vejforbindelser. Det skulde den foreliggende Lov jo se at forhindre. Nu er der ganske vist en anden Udvej, som i mange Tilfælde er at foretrække, nemlig den at træffe frivillig Overenskomst med de tilstødende Arealers Ejere, og mange af disse Ejere stiller sig ogsaa meget forstaaende overfor en saadan Overenskomst, idet de erkender, at der maa tages visse Hensyn til Byens Udvikling. Men det sker ogsaa — det tror jeg, de fleste, der har haft med kommunale Sager at gøre, vil vide —, at naar man er blevet enig med maaske de 10 af de paa-gældende Grundejere, kan der blive Vanskeligheder ved at blive enig med den 11te, og det kan meget let have til Følge, at den Overenskomst, man har sluttet med de første Grundejere, i Virkeligheden bliver illusorisk.

Den ærede Ordfører for Venstre har antydnet, at Lovforslaget vil blive drøftet i et Udvalg, og det mener jeg ogsaa er nødvendigt. Der er jo her forskellige Parter,